

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/393/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

19/2017. (II. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2015. szeptember 28-án előterjesztett **panaszát** a 2017. február 16-án – dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Sz. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a beadványában előadta, hogy 2016. szeptember 11. napján 12 óra körüli időben Sz. városban a P. sugárúton foganatosított rendőri intézkedése ellen kíván panaszt tenni. A gyermekeivel ment autóval az édesanyjához családi ebédre a kérdéses vasárnapi napon. A két kiskorú gyermeke a hátsó ülésen utazott bekötött biztonsági övvel. Az tény, hogy gyermekülés nem volt a kocsiban, mert az az édesanyjánál maradt, mert előző nap ő hozta haza a gyerekeket. Ekörben a panaszos nem is vitatja a felelősségét, és a rendőri intézkedés jogosságát. Azonban a rendőr viselkedését nem tudja elfogadni, a rendőrségi törvény és egyéb szabályok álláspontja szerint egyértelműen meghatározzák, hogy hogyan kell viselkednie a járőrnek az igazoltatás során, mi az, amit megtehet és mi az, amire nincs jogosultsága, főleg egy olyan szituációban, ahol nem bűncselekmény elkövetéséről van szó, tehát nem kell azonnali nyomozati cselekményt foganatosítania.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos szabályosan haladt a forgalomban, majd meghallotta, hogy egy megkülönböztető jelzést használó gépkocsi közeledik. Ekkor három autó haladt előtte, és legalább kettő haladt mögötte. Pár másodperc múlva mögé ért a rendőrautó, amelyből megértette, hogy vele szemben kívánnak intézkedni. Ekkor a panaszos mutatta az ablakon kinyúlva, hogy ezt tudomásul vette, de mivel forgalom volt, és a parkolásra nem volt alkalmas az úttest azon része, ahol haladtak, pár méterrel később tudott csak félre állni. Amikor megállt a panaszos, a rendőr azonnal üvöltöni kezdett vele, hogy mit mutogat, mit képzeli magáról, és miért nem állt meg azonnal. A panaszos nem akart vele vitába keveredni, mert nem érezte azt, hogy szükség lenne erre, hiszen ő azonnal jelezte, hogy tudomásul vette az intézkedést, de odébb kellett mennie a biztonságos parkoláshoz. Az erre irányuló kézjele álláspontja szerint nem volt félreérthető és abban véleménye szerint semmi kivetnivaló nem volt. Ezért nem is értette a rendőr pökhendi, nyomdafestéket nem tűrő stílusát, főleg, hogy a 8 éves ikergyermekei is a kocsiban ültek. Ekkor a rendőr a jobb első ülés felől lehúzott ablakon benyúlva a saját telefonjával fotózni kezdte a gyerekeket, közvetlen közről a szemükbe vakuzva. A panaszos jelezte, hogy szerinte ezt nem kellene, ekkor a gyerekek sírni kezdtek és hangosan kiabáltak, hogy félnek a bácsitól. A gyerekek azóta is emlegetik az esetet, a lánya aznap többször is bepisilt álmában és másnap nem akartak kocsiba szállni, mert féltek attól, hogy a bácsi (a rendőr) bántani fogja őket vagy a panaszoszt.

Az intézkedés során a rendőr azt állította, hogy a gyerekek nem voltak bekötve, ami a panaszos szerint nem igaz, mert a biztonsági övük be volt kötve.

Az intézkedő rendőrök közül csak az egyik volt agresszív és arrogáns, a másik viselkedésében nem talált kivetnivalót a panaszos.

A panaszos az intézkedés során kérte az arrogánsabb rendőrtől a jelvéyszámát, aminek a közlését a rendőr megtagadta. A panaszos sérelmezi, hogy a rendőr benyúlt a kocsijába, és a gyermekeiről fényképfelvételt készített. Sérelmezi, hogy ez mobiltelefonnal történt, mivel tudomása szerint a rendőr nem is tarthatja magánál szolgálat alatt a saját készülékét.

A panaszos szerint a gyermekei jogait sértő és a nyugalma megzavaró módon történt az intézkedés és kéri annak kivizsgálását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető-helyettes átirata szerint a Sz. városi Rendőrkapitányság Ú-Sz. városi Rendőrőrs állományába tartozó rendőrök intézkedtek a panasossal szemben. A rendőrök az intézkedés során a Rendőrségről szóló 1994. évi XXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 20. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a nevüket, azonosító számukat, az intézkedés tényét, célját szóban közölték. Szolgálati időben, szabálysértés elkövetését észlelve, közlekedésrendészeti intézkedés keretében vonták ellenőrzés alá a Sz. város, P.. sgt.-on a panaszoszt. Az intézkedést részletesen a rendőri jelentések tartalmazzák. A rendőrök saját észlelés alapján intézkedtek. Az intézkedésnek nem volt szemtanúja, a jelentések szerint három felnőtt és két gyermek volt jelen.

A rendőri jelentések alapján a rendőrök végig normál, határozott hangnemben, kulturáltan kommunikáltak a panaszossal, míg a panaszos a rendőrökkel flegma, agresszív stílusban beszélt.

A panaszos és a rendőrök között normál hangvételűnek mondható párbeszéd zajlott, bár a panaszos emeltebb hangon, flegma, agresszív stílusban beszélt. A panaszos nem ismerte el az általa elkövetett szabálysértést, és végig ellenségesen viselkedett, P. Á. r. főrm. közölte, hogy ellene szabálysértési feljelentéssel élhetnének, majd mivel a gyermekek szabálytalanul voltak rögzítve elől is és hátul is az autóban, a saját mobiltelefonjával - amit engedéllyel tart magánál - fényképfelvételt készített oly módon, hogy az elől ülő gyermeket lefotózta későbbi bizonyítás céljából.

Ekkor panaszos agresszív hangsúlyban számon kérte P. Á. r. főrm.-t, hogy milyen jogalapon fotózta le gyermekét, mivel ő ehhez nem járult hozzá. Erre a tájékoztatást a másik rendőr adta meg apanaszosnak, hogy a bizonyítás végett fotózta le kollégája a gyereket, amivel nem követ el jogsértést, mivel nyilvános felületen nem teszi közzé, csak a hivatalos eljárásban érintettek láthatják.

Ezt a tájékoztatást a panaszos megértette, tudomásul vette. Nem felel meg a valóságnak az a panaszosi állítás, hogy a rendőr benyúlt a gépkocsi ablakán, és a telefonon közvetlen közről fényképeket készített a hátsó ülésen utazó gyermekről. Amikor a rendőr lefotózta az elől ülő gyermeket, nem hajolt be a gépkocsiba, a kezében tartott telefont az ablak vonalában tartva használta, a panaszos a jobb kezével megpróbálta eltakarni a gyerek arcát, továbbá a fényviszonyok miatt a telefon vakuja nem működött. Semmilyen jogszabály nem tiltja, hogy az intézkedő rendőr hozzá nyúljon, vagy belenyúljon egy intézkedés alá vont személy ruházatába, nála lévő csomagjaiba vagy járművébe! A készített fényképfelvétel a telefon meghibásodása miatt kimentés előtt elveszett.

A panaszos megkapta az intézkedés során a tájékoztatást a jogorvoslati lehetőségekről, ami abban valósult meg, hogy tájékoztatva lett a panasz lehetőségéről, és hogy a későbbi ügy gazdájánál nyilatkozhat az esetről.

A panaszosi állítások a rendőri jelentések alapján nem fedik a valóságot, P. Á. r. főrm. készített fényképfelvételeket a jobb első ülésen ülő gyermekről, melynek elkészítése során nem nyúlt be a személygépkocsiba. A panaszossal együtt utazó gyermekek, apjuk ellenséges magatartása miatt rémülhettek meg az intézkedés során, a helyszínen nem sírtak, nem kiabáltak.

A szabálysértést a rendőri jelentések szerint a Sz. város, K. sgt. – M. krt. kereszteződésénél észlelték, megkülönböztette fény- és hangjelzést a Sz. város, M. krt. – M. u. kereszteződésénél kapcsolták be, a személygépkocsi a Sz. város, P. sgt.-on, a M. krt. - P. sgt. kereszteződésétől kb. 100 m-re állt meg. Az adott útszakaszon bárhol lehetősége volt az intézkedés alá vont személygépkocsinak megállnia. A M. krt. 2 x 2 sávú útszakasz parkolósávval, a P. sgt. 2 x 1 sávú útszakasz parkolósávval.

Nem felel meg a valóságnak a panaszosi előadás az azonosítási kötelezettség elmulasztása körében, mivel a rendőrök többször közölték azonosítósámukat, mely a rendszeresített 10M mintájú szolgálati egyenruhán kötelező ékítmény.

A rendőri jelentések szerint szabálysértési eljárást nem kezdeményeztek a panaszossal szemben.

2) P. Á. r. ftörm. jelentésében előadta, hogy 2016. szeptember 11-én 12 óra körüli időben B. I. B. I. r. ftörm-mel látott el szolgálatot, amely során a Sz. város, M. krt-on közlekedtek. A K. sgt. M. krt. kereszteződésénél észlelte, hogy a szemközti forgalmi sávban egy BMW típusú gépkocsi közlekedik velük szembe, aminek a jobb első ülésénél egy kisgyerek áll az autóban a műszerfalat támasztva. A szabálysértést észlelve a visszafordulást követően fény- és hangjelzés együttes használatával a Sz. város M. utcánál a BMW mögött megkezdte a megállító jelzést, amely a két sávból és egy parkoló sávból álló M. krt. A megállítani kívánt BMW vezetője az egyik kezével folyamatosan integetett kifelé az ablakon, de nem húzódott a parkoló sávba, ahol kb. 4 autónyi hely volt, hanem ugyanazzal a sebességgel továbbhajtott és folyamatosan a kezével integetett kifelé. Ezt követően még több száz méteren keresztül nem állt meg, ennek során a rendőrök megkülönböztető jelzést használva haladtak mögötte. Végül a Petőfi S. sugárúton állt félre a BMW, kb. 100 méterre a kereszteződéstől, a buszmegálló öböl előtt, ahol sikerült intézkedés alá vonni a gépkocsi vezetőjét.

A panaszos flegma módon kikérte magának, hogy megállították, mivel állítása szerint nem követett el semmit. Továbbá azt hajtogatta, hogy azért nem tudott félre állni, mert a folyamatos forgalom azt nem engedte számára, valamint ezért is mutogatott ki az ablakon. Tájékoztatta a r. ftörm, hogy a KRESZ 49. § alapján a megkülönböztető jelzéssel haladó gépjárműnek utat kell adni oly módon, hogy irányjelzéssel le kell húzódni, és az nincs a jogszabályban, hogy addig kell haladni, míg parkolót nem talál. Megjegyzi a r. ftörm, hogy a megtett útszakaszon számos lehetősége lett volna a panaszosnak félreállni, de ezen távolságon és időn belül lehetősége volt a gyermeket bekötni, vagy a gyermeknek magát bekötni. Ekkor tájékoztatták a panaszt, hogy közlekedési ellenőrzés céljából vonták intézkedés alá, illetve mivel észlelték, hogy a gyerek az ülésben nem rendeltetés szerint utazott, hanem áll és úgy nézelődött kifelé.

Erre ismét flegma stílusban azt mondta, hogy a gyerekei be vannak kötve és a rendőrök nem láthatták az ellenkezőjét, mert mögötte haladtak. Ekkor elmondták neki, hogy a M. krt-on vele szemben haladtak, amikor észlelték a szabálysértést. A tájékoztatást a panaszos nem értette meg, azt hajtogatta, hogy nem haladhattak vele szemben a rendőrök, mert akkor látta volna őket. Ezt követően a panaszos kérdésre átadta az okmányait, amit B. I. r. ftörm. leellenőrzött. Sem a gépkocsit, sem a panaszt nem körözték a nyilvántartás szerint.

Ezt követően megkérdezte a panaszt, hogy gyermekeit miért nem gyerekülésben szállítja, amire azt felelte, hogy egy másik autóban maradtak, de a gyermekei már elég nagyok és elég a biztonsági öv nekik. Ekkor a r. ftörm. tájékoztatta, hogy a biztonsági öv a gyerek nyakánál megy el, így egy balesetben elvághatja azt.

A panaszos ezt sérelmezve elkérte a r.ftörm. jelvéyszámát, amit háromszor is közölt vele, illetve a ruházatán is el volt helyezve az azonosítója, amit leolvashatott akkor, amikor kiszállt az autóból. Mivel a panaszos nem ismerte el a szabálysértést, és végig ellenségesen viselkedett, közölte vele a r. ftörm., hogy ellene szabálysértési feljelentést tesznek, mivel a gyerekek mind elől, mind hátul szabálytalanul voltak bekötve. Ezért a r. ftörm. fényképfelvételt készített az engedéllyel magánál tartott mobiltelefonnal, mivel a szabálysértésről a rendőr fényképfelvételt készíthet. Ekkor a panaszos agresszív stílusban számon kérte a rendőrt, hogy milyen alapon fotózza le a gyereket, ehhez ő nem járult hozzá. Ekkor B. I. r. ftörm. tájékoztatta a panaszt, hogy a bizonyítás végett lett lefotózva a gyerek és ezzel nem követnek el jogsértést, mivel nyilvános felületen nem teszi közzé azokat, csak a hatósági eljárásban érintettek láthatják azt. Ezt a tájékoztatást a panaszos megértette, tudomásul vette. A tájékoztatás tovább kiterjedt a jogorvoslati lehetőségeire, ami abban

nyilvánult meg, hogy tájékoztatva lett a panasz lehetőségéről, és hogy a későbbi ügy gazdánál nyilatkozhat az esetről.

Az intézkedés során az autóban ülő gyerekek tudomása szerint nem sírtak, nem kiabáltak, ha meg is ijedtek, az apjuk ellenséges magatartása miatt lehetett. A készített felvétel a telefon meghibásodása miatt kimentés előtt elveszett. A panaszossal szemben nem készítettek feljelentést.

A r. ftörm. megjegyezte még, hogy a panaszos előadása több ponton nem fedi a valóságot:

- a megállító jelzés érzékelésétől rövid távolságon belül biztonságosan meg tudott volna állni a körúton akár az egyik sávot is elfoglalva.
- Az intézkedés során normális hangnemben, kulturáltan intézkedtek vele szemben, még annak ellenére is, hogy ő flegmán beszélt velük
- az egyik gyerek a jobb első ülésen ült, a másik hátul
- nem hajolt be a gépkocsiba, hanem az üvegvonalában fényképezett, mivel az első ülésen ülő gyerek biztonsági rendszerének hiányát akarta rögzíteni
- vakut nem használt
- a rendőrségi törvény alapján a fokozott ellenőrzés lehetőséget teremt a gépkocsi átvizsgálására.

3) B. I. r. ftörm. a 2016. november 23-i jelentésében azonos módon adta elő a történetet, ezért annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos jogszabályok és ORFK utasítások, intézkedések rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát és a II. cikkben foglalt emberi méltósághoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panasz alapján tehát első körben a panaszos intézkedés alá vonását vizsgálta.

a) A kérdés vizsgálata során a Testület az alábbi jogszabályi előírásokat vette figyelembe.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bünfelderítési célú ellenőrzés, valamint a bűncselekményből származó vagyron visszaszerzése. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű

közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) 48. § szabályozza a gyermekülés használatát. A (7) bekezdés szerint a gépkocsiban vagy a mopedautóban - a (8) bekezdésben foglalt kivétellel - 150 cm-nél alacsonyabb gyermek csak a testméretéhez és testsúlyához igazodó kialakítású gyermekbiztonsági rendszerben rögzítve szállítható. A gyermekbiztonsági rendszert a jármű e célra gyárilag kialakított rögzítési pontjaihoz, vagy az üléshez tartozó biztonsági övhöz kell a gyártója által megadott szerelési információknak megfelelően rögzíteni. A jármű szokásos haladási irányával ellentétes irányban a jármű első üléséhez a gyermekbiztonsági rendszer csak akkor szerelhető be, ha az üléshez légzsákot nem szereltek fel vagy a légzsák működésbe lépését előzetesen megakadályozták. A 3 évnél fiatalabb gyermek csak gyermekbiztonsági rendszerben rögzítve szállítható. A gyermeket a gyermekbiztonsági rendszerhez tartozó hevederekkel (pántokkal) is rögzíteni kell.

A (8) bekezdés rögzíti, hogy a gyermeket nem kell gyermekbiztonsági rendszerben rögzíteni:

a) ha a gyermekbiztonsági rendszer beszerelésére a gépkocsi a gyári kialakítása alapján nem alkalmas (az ilyen kialakítású M1, N1, N2 és N3 kategóriájú gépkocsiban a 3 évnél fiatalabb gyermek nem szállítható, illetve a 3. életévét már betöltött és 150 cm-nél kisebb testmagasságú gyermek az első ülésen nem szállítható);

b) ha gépkocsi hátsó ülésén utazik, 3. életévét már betöltötte, legalább 135 cm magas és az üléshez beszerelt biztonsági övvel - testméretéhez igazodóan - biztonságosan rögzíthető;

c) ha taxi üzemmódban használt taxi gépkocsi és a személygépkocsi személyszállítást végző gépkocsi hátsó ülésén utazik;

d) ha a rendvédelmi szervek gépkocsijában vagy a mentő gépkocsi betegellátó terében utazik;

e) a menetrend szerinti személyszállítást végző autóbuszban;

f) a nem menetrend szerinti személyszállítást végző autóbuszban, ha álló utasokat is szállíthat;

g) ha 3. életévét még nem töltötte be és állva utazik az autóbuszban;

h) ha külön jogszabályban meghatározott orvos által kiállított igazolással rendelkezik.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) 224. §-a a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést követi el az, aki a KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

b) A fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A panaszos előadása szerint gépkocsijával Sz. város belterületén halad, amikor a rendőr megállította.

A rendőri előadás szerint a szemközti sávból észlelték, hogy a panaszos gyermeke nincs megfelelően bekötve, hanem áll az első ülésnél, ezért vonták intézkedés alá.

Tehát a rendőri és a panaszosi előadás is megegyezik abban, hogy a panaszos gépjárművel vett részt a közlekedésben, tehát a rendőr az Rtv. 44. §-a alapján akkor is jogosult volt intézkedés alá vonni, ha nem észlelt volna szabálysértésre utaló jelet a gépkocsin. **Ebből következően a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga amiatt, hogy a rendőrök közlekedésrendészeti intézkedést kezdeményeztek vele szemben.** (Ugyanakkor a rendőri észlelés alapján a szabálysértés gyanúja is fennállt, így az Rtv. 29. § is megfelelő jogalapot teremtett az igazoltatáshoz.)

2) A panaszos sérelmezte a rendőr által használt hangnemet.

A Testület a panasz ezen része kapcsán hivatkozik az Rtv. 2. §-ára, ami szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitányának, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, 2007. július 4-én Budapesten kelt közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[t]udatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg a tv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.” Az országos rendőrfőkapitány 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában ezzel a megközelítéssel egyetértett, és azt is kimondta, hogy még az intézkedés alá vontak „provokatív, durva, sértő magatartása sem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A meghallgatások jegyzőkönyvei szerint a rendőrök kulturáltan beszéltek a panaszossal és a panaszos beszélt elfogadhatatlan módon a rendőrrel.

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőr előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel a rendőrök által alkalmazott hangnemt tekintetében.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem tettek eleget az azonosítási kötelezettségüknek.

A rendőri jelentések ezzel szemben azt tartalmazzák, hogy több alkalommal elmondták a panaszosnak a jelvéyszámot, illetve azt a panaszos maga is elolvashatta, amikor kiszállt a gépkocsiból, mivel az M10 típusú egyenruhán el volt helyezve az azonosító.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület a történeti tényállás kialakítása során feloldhatatlan ellentmondást tapasztalt a panaszos és a rendőrség által előadottak között, amelyeket a rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszközzel és a birtokában lévő csekély számú bizonyítékkal nem tudott feloldani, **így arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelme az azonosítási kötelezettség elmulasztására vonatkozó kifogás kapcsán nem megállapítható.**

4) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr benyúlt a gépkocsiba és lefotózta a lányát.

A rendőri jelentések szerint a rendőr nem nyúlt be a gépkocsiba, de valóban lefotózta az első ülésen utazó gyereket, hogy fényképfelvétellel rögzítse a biztonsági eszközök hiányát a későbbi szabálysértési eljáráshoz.

Az Rtv. 42. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban: felvétel) készíthet.

Ugyanezen szakasz (6) bekezdésének a) pontja rögzíti, hogy az (1) bekezdésben foglaltak alapján készített felvétel, illetve az abban szereplő személyes adat *aa)* bűncselekmény, szabálysértés vagy a közlekedés szabályainak megsértése miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során, *ab)* titkos információgyűjtés keretében, *ac)* körözött személy vagy tárgy azonosítása érdekében, *ad)* a rendőri intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, vagy *ae)* az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében használható fel.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőr jogszerűen rögzítette fényképfelvétellel a gépkocsit használó személyeket, illetve a biztonsági rendszerek hiányát, mivel azok elkészítésére a rendőrség szabálysértési hatósági feladatainak ellátása érdekében a közlekedésrendészeti intézkedés során került sor, és annak felhasználási célja kizárólag a szabálysértési eljárásban történt bizonyítás volt.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. *(Megjegyzi a Testület, hogy a panaszos utasként utazó gyermekét sem érte ugyanezen okból alapjog sérelem, ugyanakkor a panaszos ekörben a Testület hiánypótlási felhívására nem egészítette ki a beadványt, így a Testület nem tehetette érdemi vizsgálat tárgyává a gyermek jogsérelmét.)*

IV.

A közlekedésrendészeti intézkedésre és a fényképfelvétel elkészítésére kellő jogalap birtokában került sor, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A hangnemre és az azonosítási kötelezettség elmulasztására vonatkozó panasz kapcsán a Testület az előadások közötti ellentmondást nem tudta feloldani, ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz, illetve az emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. február 16.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag